

Årsberetning september 2022

Dagligdagen på højskolen

Ifølge regnskabet har vi haft 72 årselever på højskolen i 2021. Det betyder egentlig bare, at vi har haft det, der svarer til 72 elever i 40 uger, og det dækker selvfølgelig over en spændende sammensætning af en masse dejlige og meget forskellige mennesker, der har fået ny energi, viden, inspiration og kraft til at tackle de udfordringer, som livet nogle gange byder på.

Eleverne er her i 6, 12, 18 eller 24 uger (plus/minus en uge). De fordeler sig jævnt mellem 18 og 80 år, og gennemsnitsalderen ligger omkring 50 år. 1/3 af eleverne er mænd og 2/3 kvinder.

I alt 169 mennesker har været på lange kurser hen over året – og vores erfaring er, at de drager ud og fortæller om, hvilken forskel et højskoleophold har gjort for deres liv. Til glæde for alle.

Vi ved, at højskole er noget vi laver sammen: Vi bestræber os på at skabe trygge og tillidsfulde rammer, så eleverne kan gå helhjertet ind i højskolelivet. Og de udviser et stort mod ved overhovedet at kaste sig ud i det mangfoldige højskoleliv. Derfor glædes vi hver eneste dag over at se livet og livsglæden folde sig ud på så mange skønne måder, at opleve hvordan vi bliver forbundet med hinanden, og hvordan de gode – og nogle gange uventede – relationer bliver til dybe samtaler, og både tårer, grin og glæde.

Sommeren på højskolen

Vi har fire uger med sommerkurser. To med familiehøjskole, hvor 99 voksne og 116 børn havde en fantastisk og meningsfuld ferie med leg, kreativitet og fortælling ved søen, i skoven og ved bækken. En del kommer tilbage år efter år til en tryk og rolig ramme for undervisning og samvær – væk fra hverdagens travlhed – i og omkring søen, skoven og vandløbene. Og vi prioriterer at skabe rammer for kreativitet, samvær og udeliv i et langsomt tempo, så familierne kommer ned i gear og skaber unikke oplevelser – ofte på tværs af generationer.

De to næste uger har vi haft 28 voksne på livsstilskursus i to uger, og i alt 57 voksne på trivselskursus i én uge. I praksis er dette den korte og komprimerede version af vores lange ophold på hhv. trivselslinjen og livsstilslinjen. Nogle bruger kurserne til at undersøge om et længere højskoleophold er noget for dem. Det er primært vores fastansatte lærere som underviser, og vi glædes hvert år over, at det er muligt at skabe dette helt specielle intense "højskolerum", som også overrasker kursisterne, der kommer tæt på både os, sig selv og hinanden og rejser hjem med fornyet inspiration og energi til dagligdagen.

De fysiske rammer

Vi har længe savnet at kunne samle alle elever under hyggelige former i hovedbygningen. Det kan vi nu, hvor vi har indrettet en pejsestue ved at slå tre lokaler sammen til eet. I samarbejde med dygtige lokale håndværkere, der kender højskolens gamle bygninger, har vi skabt en pejsestue, som kan bruges til møder, aftensamlinger, hyggeligt samvær og meget andet, og som vi tager i brug i dag i forbindelse med årsmødet. En ekstra stor tak skal lyde til vores pedel og bygningsansvarlige, Allan Jensen, og hans dygtige medarbejdere, for med sikker hånd at have ført dette store projekt i mål. Det er virkelig en milepæl og det bliver en daglig glæde mange år frem.

Kunsten

Ambitionen med pejsestuen var (og er) at skabe et helhedskunstværk og dermed også trække tråde til den historie, vi har sammen med Bitten Damgaard, medstifter og næstformand og formand for bestyrelsen gennem 50 år. Hun har blandt meget andet været med til at sikre, at kunsten også har en vigtig plads på højskolen. Således var der fra starten samarbejde med både Henry Heerup (som hænger i gangen ud for pejsestuen), med C. Th. Sørensen og CF Møllers tegnestue, der har stået for elevhusene, med Sven Dalsgaard, som har lavet mosaikken i vores indgangsparti. Søren Damgaard, har været arkitekt for højskolen siden 1990'erne (med Søhuset og indgangspartiet i hovedbygningen som markante aftryk) og han har også bygget og tegnet pejsestuen, har håndlavet de lamper, som kommer til at hænge over bordene, har lavet farvesætning og meget andet. Og i parentes bemærket har Bitten naturligvis altid forladt lokalet, når vi har besluttet os for at samarbejde med et familiemedlem. Den senest tilkomne kunstner er Janis Strupulis, som sidste år malede portrættet af Bitten, og i år har han udført det store vægmaleri her i pejsestuen.

For at markere kunstens betydning i vores daglige virke introducerer vi også et nyt logo her i efteråret, som er en gengivelse af Sven Dalsgaards mosaik. Den er foreløbig kun lavet i sort-hvid, men vi arbejder videre på en farvet version.

I forlængelse af Bitten Damgaards helt unikke indsats og betydning for højskolen er vi også meget taknemmelige for, at Birgitte Damgaard for nogle år siden trådte ind i bestyrelsen og fortsætter det gode arbejde.

Klassen på Skærgården

Klassen er et skoletilbud til børn af højskolens elever samt til unge, der visiteres gennem Herning Kommune. Her arbejder vi ud fra den helhedsbetragtning, at alle skal have en hverdag, hvor de både har energi til at være skoleelever, deres forældres børn, søskende, venner/veninder og måske et fritidsjob. Derfor kommunikerer vi meget – og gerne – med forældrene for at få overblik over, hvordan eleverne har det, fra de står op til de går i seng. For nogle af dem giver det god mening at være hos os hele skoledage, mens det for andre handler om at dosere skolegangen og foretage en ganske langsom optrapning i tid, så de kan få deres dage til at hænge sammen. Nogle

gange kan en skoledag på en halv time til en start gøre det muligt for dem overhovedet at komme afsted. Vores tilgang til de unge er præget af et ressourcesyn, hvor vi ser på, hvad de kan – fremfor at have fokus på det, de ikke kan. Det kan lyde banalt, men mange skoleelever mødes med krav om at skulle koncentrere sig mere, lægge på læringen, tage ansvar og tage sig sammen – krav de ikke kan indfri.

I det forgangne år har vi desuden været optagede af at skulle føre nogle af eleverne til mundtlig eksamen for første gang. Det var en udfordring, fordi det målrettede i eksamensforberedelse konflikter lidt med vores trivselstankegang i det daglige. Men det lykkedes, og det var en stor succes for både elever og lærere.

Udadvendte aktiviteter

Vi har stadig højskoleaftener, som er åbne for alle, både elever og folk udefra. Det er skønne og vedkommende aftener med sang, musik, fortælling eller foredrag. Det er altid med fokus på fællesskabet, således at vi starter med aftensmad og runder af med kaffe og kage. Det er dermed den gode samtale og mødet med nye mennesker, som er i højsædet.

Vi har også jævnligt grupper af gæster på besøg, som kommer for at høre om højskolens arbejde, synge højskolesange og vi tager gerne imod for at udbrede kendskabet til vores arbejde.

Økonomi

2021 blev regnskabsmæssigt af flere årsager tilfredsstillende: Dels er vi altid påholdende på omkostnings- og investeringssiden, og ekstra tilbageholdende pga. uvisheden efter corona. Det betyder, at der ikke er indkøbt nyanskaffelser i større stil, og bygningsrenoveringen har også være forsigtig. På indtægtssiden har det betydet meget, at vi hele året havde fyldt op med elever, vores populære sommerkurser var udsolgte, og Klassen har også haft fyldt helt op i lange perioder. Desuden blev vi understøttet økonomisk med statslige midler under Corona-nedlukningen.

Køkkenet

Vi gør en stor indsats for (i det skjulte) at mindske forbruget af kød (og fisk) – både fordi det er sundere, og fordi vi vil vænne eleverne til at spare på kødet og tænke i alternativer. Vi arbejder også mere med vegetarmad, men holder dog fast i fortsat at servere kød.

Vi måler vores daglige madspild for at synliggøre det, og vi forsøger at nedsætte mængden af vores tilberedte mad til alle måltiderne.

Vi har som alle andre fokus på energiforbruget. Vi har slukket for en køler og en skabsfryser. Ligeledes har vi stort fokus på hvordan vi bruger vores ovne (de er virkelig nogle strømslugere) og vi er i gang med at få den sidste store ovn udskiftet til en mindre og mere energivenlig.

Køkkenet bidrager også med herligt input til undervisningen, med fx undervisningsforløb i bålmad, tips & tricks til brug derhjemme, undervisning i den sunde madlavning og ikke mindst et kreativt madværksted, hvor man kan prøve at brygge øl, lave oste og spegepølser, sanke urter til kryddersnaps og meget andet.

Undervisningen

Vi er privilegerede ved at have en meget erfaren lærergruppe, og ved at lærerne hver især har en specialiseret viden indenfor deres arbejdsområde, samtidig med at de har stor erfaring med at

støtte mennesker i at skabe positive forandringer i livet. Alle er dybt optaget af deres faglighed og bidrager således væsentligt til, at eleverne får rigtig meget med sig herfra. Samtidig er de nysgerrige og udvikler løbende nye tanker og greb ind i undervisningen. Eleverne kommer stadig oftere tilbage efter kortere eller længere tid. Typisk fordi de står et nyt sted i livet og skal have genopfrisket deres viden. Eller fordi de trænger til at komme tilbage på et sundhedsspor, som godt kan komme under pres i en almindelig hverdag. Og vi oplever, at de har stor glæde af at komme tilbage til en velkendt højskole med faste rutiner og vigtige ritualer.

Centralt i det hele har vi et velfungerende kontor, der både kan styre tallenes barske realiteter og tage hånd om og godt imod de mennesker, som kontakter os for at høre mere om højskolen.

Alt i alt har det været et dejligt år på Skærgården.

Vi vil derfor fremfor alt sige tak til ALLE, som er engageret i højskolen i dagligdagen.

Det gælder både medarbejdere som danner fundamentet for det hele. Uden jer var der ingen Skærgården. Det gælder vores modige elever – uden jer kunne vi ikke lave højskole. Det gælder medlemmerne af vores skolekreds – tak til jer for opbakningen: en skolekreds er en forudsætning for at have en højskole. Tak til gæsterne til vores højskoleaftner, tak til naboerne for godt og hyggeligt naboskab, som nu er udvidet med månedlige fællesspisninger i vinterhalvåret, tak til de medarbejdere, som bor på højskolen – fastboende medarbejdere er nemlig også en forudsætning for at være højskole.

Tak til alle som lægger noget af deres liv i vores hænder – i kortere eller længere tid. Som tør åbne op for at møde og tage verden ind med hjertet: Med et citat fra Saint-Exupéry's fine eventyr om Den Lille Prins: Kun med hjertet ser man rigtigt. Det væsentlige er usynligt for øjet.

Formand Bitten Damgaard og Forstander Vibeke Lundbo